

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ПРЊАВОР
НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ**

Карађорђева бр. 2, Прњавор, тел/факс: +387 51 663 740
e-mail: opstina@prnjavor.ba, www.prnjavor.ba

И Н Ф О Р М А Ц И Ј А

о остваривању права породица погинулих и несталих бораца, ратних војних инвалида,
бораца и цивилних жртава рата у општини Прњавор

Предлагач: Начелник општине

Обрађивач: Одјељење за борачко-инвалидску
и цивилну заштиту

Прњавор, октобар 2019. године

УВОД

Основни законски прописи којима је регулисано остваривање права грађана из реда борачке популације и цивилних жртава рата су Закон о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 34/11, 09/12 и 40/12) и Закон о заштити цивилних жртава рата - пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број 24/10), Закон о заштити жртава ратне тортуре („Службени гласник Републике Српске“ бр. 90/18) као и пратећи подзаконски акти којима је поближе регулисан начин и услови остваривања права (Уредбе, Правилници, Инструкције, итд). Поред наведених прописа остваривање права регулисано је и осталим законима у складу са датом надлежности као нпр. Закон о пензијско - инвалидском осигурању, Закон о здравственој заштити, Закон о царинској политици БиХ.

Законом о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске уређују се услови, начин и поступак за утврђивање статуса и права бораца, војних инвалида и чланова породица погинулих бораца, породица умрлих војних инвалида и чланова породица лица страдалих у вршењу војне службе или у вршењу активности у вези са том службом, начин обезбјеђивања новчаних средстава за остваривање права, те друга питања од значаја за остваривање права прописаних овим Законом.

Права бораца, по наведеном Закону су:

- а) борачки додатак,
- б) подстицај за запошљавање и samozapoшљавање демобилисаних бораца¹,
- в) накнада одликованим борцима,
- г) здравствена заштита и друга права у вези са здравственом заштитом,
- д) посебан стаж у двоструком трајању,
- ђ) предност у запошљавању,
- е) предност у стамбеном збрињавању,
- ж) друга права у складу са посебним прописима и
- з) мјесечно новчано примање, које је уведено као ново право у складу са Одлуком о одобрењу пласмана средстава за унапређење материјалног положаја бораца са навршених 65 година кроз мјесечно новчано примање („Службени гласник Републике Српске“ бр. 58/18), а које се за сада примјењује за период од 2018 године, па надаље.

Права војних инвалида су:

- а) лична инвалиднина,
- б) додатак за његу и помоћ,
- в) ортопедски додатак,
- г) допунско материјално обезбјеђење,

---

¹ У припреми је доношење од стране начелника општине Прњавор правилник о додјели подстицаја за набавку машина, алата и опреме, у оквиру МЕГ пројекта који финансира Влада Швајцарске, а имплементира УНДП у БиХ.

По подацима Бироа Прњавор ЈУ Завод за запошљавање РС , број samozaposлених из реда борачке популације је 5 са износом по 5.000,00КМ, број samozaposлених из реда чланова породица погинулих бораца (дијете погинулог бораца) једно са износом 8.000,00 КМ, број запослених лица код послодавца из категорије дјете погинулих бораца двоје са износом по 4.000,00 КМ и број запослених лица (приправник) код послодавца из категорије дјете погинулих бораца , једно у износу од 6.000,00 КМ.

- д) здравствена заштита и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите,
- ђ) ортопедска и друга помагала,
- е) бањско и климатско лијечење,
- ж) предност у запошљавању,
- з) предност у стамбеном збрињавању,
- и) пореске и царинске олакшице,
- ј) отклањање архитектонских баријера,
- к) обезбјеђивање простора за паркирање,
- л) предност у коришћењу услуга републичких органа, јавних установа и осталих правних субјеката приликом рјешавања својих права и интереса и
- љ) предност при упису дјете у образовне установе, додјељивању стипендије за школовање и смјештаја у студентске домове.

Права чланова породице погинулог борца:

- а) породична инвалиднина,
  - б) увећана породична инвалиднина,
  - в) повећана породична инвалиднина,
  - г) здравствена заштита и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите,
  - д) накнада трошкова изградње надгробног споменика погинулом борцу,
  - ђ) накнада породици одликованог борца,
  - е) накнада трошкова сахране ексхумираног борца,
  - ж) бањско и климатско лијечење,
  - з) предност у запошљавању,
  - и) подстицај за запошљавање и самозапошљавање дјете погинулих бораца,
  - ј) предност у стамбеном збрињавању,
  - к) пореске и царинске олакшице
- * (Укидање права породицама погинулих бораца услиједило је због усаглашавања са Законом о царинској политици БиХ, којим није предвиђено да право на царинске олакшице приликом увоза аутомобила имају и чланови породица погинулих бораца. Уставом Босне и Херцеговине утврђено је да је царинска политика у надлежности институција Босне и Херцеговине тако да се ова област не може регулисати ентитетским прописима.),
- л) предност при упису у образовне установе, додјељивању стипендије за школовање и смјештај у студентске домове и
  - љ) предност у коришћењу услуга републичких органа, установа и осталих правних субјеката приликом рјешавања својих права и интереса.

Права чланова породице умрлог војног инвалида од 1. до 6. категорије:

- а) породична инвалиднина и
- б) здравствена заштита.

Поред права утврђених наведеним законима, у складу са Закључком Народне скупштине Републике Српске, број 01-393/04 тачка 10. („Службени гласник Републике Српске“, број 45/04), општине могу да у складу са својим могућностима, прошире обим права предвиђених Законом о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено - отаџбинског рата Републике Српске, као и да одређеним нормативним актима пропишу начин, поступак и услове за њихово остваривање - тзв. додатна права.

Законом о заштити цивилних жртава рата утврђују се облици и обим права на заштити цивилних жртава рата, као и начин и услови под којима се остварују та права, а то су:

- а) цивилна инвалиднина, односно породична инвалиднина,
- б) додатак за његу и помоћ другог лица,
- в) додатак за члана породице неспособног за рад,
- г) додатна новчана помоћ,
- д) додатак за самохраност,
- ђ) здравствена заштита и
- е) професионална рехабилитација.

ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА

Према подацима из информационог система борачко-инвалидске заштите закључно са 30.9.2019. године, Одјељење за борачко-инвалидску и цивилну заштиту обезбјеђује остваривање права сљедећем прегледу броја корисника борачко - инвалидске заштите са подручја општине Прњавор:

	31.10.2017.	30.9.2018. ²	30.9.2019.	Индекс*19/18	% учешћа ³
РВИ	1.106	1.102	1.080	98,00 %	3,14%
Чланова ППБ	512	483	455	94,20 %	1,30%
Чланова умрлих РВИ	55	59	55	93,22 %	0,16%
Корисника посебно мјесечно примање	26	25	24	96,00 %	0,06%
ЦЖР	29	29	28	96,55 %	0,08%
Активни категорисани борци	4.728	4.691	4.615	98,37 %	13,43%
Укупно:	6.452	6.389	6.257	97,93 %	18,21%

ПРАВА БОРАЦА

У оквиру Законом прописаних права надлежност првостепеног органа - Одјељења за борачко-инвалидску и цивилну заштиту је издавање рјешења за утврђивање статуса и категорије борца, борачког додатка, накнаде одликованом борцу и регулисање права на здравствену заштиту. По овом основу укупан број остварених права на подручју општине Прњавор је:

² Општи тренд је смањење броја корисника. Само по основу умрлих до 30.9. престало је право за 68 корисника, и то 19 породичне инвалиднине, 17 РВИ и 28 категорисаних бораца. Иначе од 1991. до 2019. године умрло је 1.342 корисника права на подручју општине.

³ У односу на број становника општине 34.357 по задњем попису становништва

рбр	НАЗИВ ПРАВА	10/2017.	10/2018.	9/2019.	Индекс* 19/18
1.	Годишњи борачки додатак	1.469	1.412	1.295	91,71%
2.	Мјесечни борачки додатак	764	822	983	119,58%
3.	Накнада одликованом борцу (50%) ⁴	56	55	55	100%
4.	Накнада одликованом борцу (70%)	4	4	4	100%
5.	Здравствена заштита	12	17	22	129,41%
6.	Мјесечно новчано примање ⁵		6	12	200%
	Укупно:	2.305	2.316	2.371	102,37%

Право на годишњи борачки додатак и накнаду одликованом борцу остварује се по захтјеву странке, као и право на мјесечни борачки додатак. Као претходна радња за остваривање наведених права врши се утврђивање статуса и категорије борца, такође по захтјеву странке, и по овом основу укупно је утврђен статус и категорија борца за 5.557 лица. Од овог броја неактивно је 939 рјешења (умрли, одселили или из неких других разлога).

До сада је евидентирано 8.360 учесника рата или 24,33% у односу на попис становника општине Прњавор.⁶

Укупан број активних рјешења о статусу и категорији борца је, по следећим категоријама:

	2018. година	2019. година
- борци 1. категорије	1.838	1.810
- борци 2. категорије	260	256
- борци 3. категорије	347	339
- борци 4. категорије	439	435
- борци 5. категорије	295	298
- борци 6. категорије	403 и	399 и
- борци 7. категорије	1.109.	1.081
све укупно	4.691	4.618

ПРАВА ВОЈНИХ ИНВАЛИДА

Укупан број корисника права на личну инвалиднину је 1.080 лица, разврстаних у десет категорија утврђених по проценту оштећења организма, и то:

⁴ У 2019. години посмртно је додијељено 4 одликовања, а у 2017. још 12, и у 1996. години 13 Медаља заслуга за народ, Указом Предсједника Републике Српске за општину Прњавор.

⁵ Ради се о борцима који у смислу прописа о пензијско-инвалидском осигурању, не могу остварити право на старосну пензију јер не испуњавају прописане услове. Мјесечно новчано примање износи 187,84 КМ, а припада од 1. јула 2018. године, без обзира када је захтјев поднесен.

⁶ У односу на попис становника из 1991. године од 47.055 лица, проценат мобилизације становништва општине Прњавор у ВРС био је око 18%, што је више од теоретских норми који предвиђају максимално напрезање од 15%. У неким општинама РС било је 2%.

У односу на број губитака Општина Прњавор по евиденцији Борачке организације изгубила 626 погинулих и несталих бораца или 1,33% од укупног становништва општине по попису од 1991. године и поред тога што општина Прњавор није била у зони борбених дејстава.

ред бр.	НАЗИВ ПРАВА	10/2017.	10/2018.	9/2019.	индекс
1.	Лична инвалиднина 1. категорије	11	10	9	90 %
2.	Лична инвалиднина 2. категорије	62	61	61	100 %
3.	Лична инвалиднина 3. категорије	25	24	23	95,83%
4.	Лична инвалиднина 4. категорије	66	64	62	96,87%
5.	Лична инвалиднина 5. категорије	94	93	91	97,84%
6.	Лична инвалиднина 6. категорије	179	174	171	98,27%
7.	Лична инвалиднина 7. категорије	125	124	122	98,38%
8.	Лична инвалиднина 8. категорије	248	243	234	96,29%
9.	Лична инвалиднина 9. категорије	209	213	212	99,53%
10.	Лична инвалиднина 10. категорије	87	96	95	98,95%
Укупно:		1.106	1.102	1.080 ⁷	98,00%

Увидом у горњу табелу се примјећује да се смањује број корисника права на личну инвалиднину.

Укупан број права која остварују ова лица је 1.080, међу којима - лица остварује право на здравствену заштиту и друга права у вези са здравственом заштитом, а остала права се односе на ортопедски додатак од 1. до 4. степена, додатак на његу и помоћ, те 2. и 3. степена и допунско материјално обезбјеђење инвалидима од прве до четврте категорије. Наведена права остварују се по захтјеву странке изузев у случајевима када се ради о привременим рјешењима, гдје се поступак води по службеној дужности, по истеку рока привремености.

Поред Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено - отацбинског рата Републике Српске, нормативна акта којима се установљава проценат војног инвалидитета су: Правилник о раду љекарских комисија за оцјену војног инвалидитета, Правилник о утврђивању процента војног инвалидитета, Правилник о оштећењима организма на основу којих војни инвалид има право на ортопедски додатак и Правилник о оштећењима организма на основу којих војни инвалид има право на додатак за његу и помоћ („Службеник гласник Републике Српске“, број 100/12).

У периоду до 30.9.2019. године од стране Министарства рада и борачко-инвалидске заштите једна жалба је ријешена, а двије одбијене, јер није било основа. Донете су двије пресуде суда којима је тужба РВИ одбијене као неосноване. Извршена је ревизија за четири предмета РВИ и ППБ - 2 негативно, једно смањена категорија и један предмет враћен.

ПРАВА ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ ПОГИНУЛОГ БОРЦА И ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ УМРЛОГ ВОЈНОГ ИНВАЛИДА

Ова група права обухвата права чланова породице погинулог борца, права чланова породице погинулог или умрлог војника на служењу војног рока и погинулог или умрлог лица у резервном саставу и права чланова породице умрлог војног инвалида.

⁷ 3,39% у односу на укупан број у евиденцији РВИ у РС. Податак министра БИЗ у Прњавору 10.9.2019. године

Број корисника права чланова породице погинулог борца је 450, број остварених права по овом основу је 1.010, међу којима права на накнаду породици одликованог борца остварује 372 корисника, као и 60 корисника права на здравствену заштиту.

Остала права односе се на повећане и увећане породичне инвалиднине уживаоца и сауживаоца у складу са Законом.

Број корисника права чланова породице погинулог или умрлог војника на служењу војног рока и погинулог или умрлог лица у резервном саставу је 5, а број остварених права 7, од чега 2 корисника користе права на здравствену заштиту.

Права чланова породице умрлог војног инвалида остварује 55 корисника, а број остварених права је 70, од чега 55 права на породичну инвалиднину, а 15 права на здравствену заштиту.

Права чланова породица погинулих или умрлих бораца за вријеме одобреног одсуства из јединице је 24 корисника, а 2 корисника остварују право на здравствену заштиту. Укупно остварених права је 26.

У остваривање права по основу Закона о заштити жртава ратне тортуре („Службени гласник Републике Српске“ бр. 90/18), један захтјев је у рјешавању.

Сви наведени подаци су са стањем на дан 30.9.2019. године.

Право на стамбено збрињавање породица погинулих бораца и ратних војних инвалида, поред Закона, регулисано је до 2007. године Правилником о стамбеном збрињавању, а након тога Уредбом о стамбеном збрињавању породица погинулих бораца и ратних војних инвалида Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске, те на крају Уредбом о стамбеном збрињавању породица погинулих бораца и ратних војних инвалида Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 26/19), а којом су регулисана питања поступка и остала питања која су од значаја за реализацију стамбеног збрињавања породица погинулих бораца и ратних војних инвалида у Републици Српској.

По наведеним прописима право на стамбено збрињавање могу остварити породице погинулих бораца и ратни војни инвалиди од 1. до 4. категорије. Носилац ове активности је Влада Републике Српске, путем ресорног министарства, а у сарадњи са локалним заједницама. Уредбом је регулисано да се стамбено питање ових категорија може ријешити додјелом неповратних новчаних средстава, у износу до 8.000,00 КМ и додјелом адекватне стамбене јединице.

Програм потпуног стамбеног збрињавања породица погинулих бораца и ратних војних инвалида од прве до четврте категорије у Републици Српској, у општини Прњавор, потписан је 25.02.2008. године, од стране предсједника Владе Републике Српске и начелника општине Прњавор, а Уредбом о стамбеном збрињавању породица погинулих бораца и ратних војних инвалида Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске прописан је начин, услови, критеријуми и мјерила за стамбено збрињавање наведених категорија.

Помоћ у рјешавању стамбеног питања у највећем обиму остварује се кроз реализацију пројекта којег је донијела Народна Скупштина Републике Српске.

А) У периоду 1999-2007 збринато:	34 корисника
- стамбеним јединицама	13 корисника
- неповратним новчаним средствима	21 корисник
Финансијска улагања износе:	1.025.439,26 КМ

Б) Програмом стамбеног збрињавања 2008-2018 збринато: 323 корисника	
- стамбеним јединицама	55 корисника

- неповратним новчаним средствима
Финансијска улагања износе:

268 корисника
3.539.143,63 КМ

Свеукупно збринуто 357 корисника   (68 СЈ + 289 ННС) Свеукупна финансијска улагања Владе РС износе: 4.564.582,89 КМ

Општина Прњавор је у пројекту, обезбјеђењем локације, грађевинске и употребне дозволе, техничке документације и инфраструктуре објекта учествовала са око 220.000 КМ

Реализација права на стамбено збрињавање корисника БИЗ у општини у 2019. години, у складу са новом уредбом о стамбеном збрињавању породица погинулих бораца и РВИ до 4 категорије ООР РС, реализује се кроз:

- објављивање јавног позива за стамбено збрињавање од 1. маја који је трајао два мјесеца,
- пријем захтјева за стан 47 и 91 захтјева за ННС,
- подношење дописа Министарству финансија РС за доставу података о наплаћеној нематеријалној штети,
- у наредном периоду отпочети са рјешавањем заprimљених захтјева.

Право на бањско и климатско лијечење остварује се кроз реализацију Пројекта бањске рехабилитације ратних војних инвалида и чланова породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске, путем Министарства рада и борачко-инвалидске заштите. Циљ Пројекта је да се кроз бањско-климатско лијечење обезбиједи медицинска, односно физикална рехабилитација једног броја ратних војних инвалида и чланова породица погинулих бораца.

У 2019. години наведено право остварило је 18 корисника са подручја наше Општине, и то 9 лица са статусом члана породица погинулих бораца а 9 лица са статусом ратног војног инвалида. Од 2007. године до данас, са подручја општине Прњавор, право на бањско и климатско лијечење користило је 234 корисника тј. чланова породица погинулих бораца и ратних војних инвалида.

Ово право реализује се на тај начин да се расписује јавни оглас за текућу годину за пријаву кандидата уз утврђене критерије, а о чему одлучује надлежна комисија. Средства за превоз корисника бањске рехабилитације у Заводу за физикалну медицину и рехабилитацију „Доктор Мирослав Зотовић“ Бања Лука као и ранијих година, обезбијеђена су из буџета општине Прњавор.

Једно од права војних инвалида је и отклањање архитектонских баријера и обезбјеђивање простора за паркирање.

Испред већине јавних установа извршено је отклањање архитектонских баријера и омогућен приступ инвалидним лицима. У градском језгру, на градским саобраћајницама изграђене су уличне рампе за инвалиде. У току сваке године обиљежава се хоризонтална саобраћајна сигнализација, те се обнављају постојећа и уводе додатна резервисана паркинг мјеста за инвалидна лица. Приликом изградње нових улица и реконструкције постојећих планирају се и изграђују уличне рампе.

Право на приоритет у запошљавању и подстицај за запошљавање и samozapoшљавање. У доста тешкој ситуацији корисника права доприноси и незапосленост, гдје је до сада на евиденцији Бироа за запошљавање евидентирано, до 30.09.2019. године: 210 бораца, 34 чланова ППБ (дијете) и 36 РВИ. У односу на прошлу годину није дошло до значајних промјена незапослених, што значи да је мали број

корисника права запослено код послодаваца. Из категорије дјече погинулих бораца и демобилисаних бораца у 2018. години запослено је 2 лица, а послодавци су по основу њиховог запослења добили по 4.000,00 КМ, број samozапослених из реда дјече погинулих бораца којима су одобрена средства у оквиру Пројекта завода је 3, а добили су по 8.000,00 КМ. У овој години број samozапослених из реда борачке популације је 5 са износом по 5.000,00КМ, број samozапослених из реда чланова породица погинулих бораца (дијете погинулог борца) једно са износом 8.000,00 КМ, број запослених лица код послодавца из категорије дјече погинулих бораца двоје са износом по 4.000,00 КМ и број запослених лица (приправник) код послодавца из категорије дјече погинулих бораца , једно у износу од 6.000,00 КМ.

ПРАВА ЦИВИЛНИХ ЖРТАВА РАТА

Права породица цивилних жртава рата остварује 14 лица, а број остварених права је 16 међу којима је право на породичну инвалиднину чланова породице погинулих цивилних жртава рата 10 корисника, а право на породичну инвалиднину чланова породице умрлих цивилних жртава рата 4 корисника. Право на здравствену заштиту остварују 2 лица.

Права цивилних жртава рата остварује 14 корисника тј. цивилну личну инвалиднину од 1. до 6. категорије. Број остварених права је 23, од чега је додатак за његу и помоћ другог лица 1, додатних новчаних помоћи 5 и здравствене заштите 3.

У остваривању борачких права одјељење остварује коректну сарадњу у оквиру прописаних надлежности са свим борачким удружењима.

У рјешавању управних послова у овом периоду, за примљено је и рјешаван већи број захтјева за остваривање права. Укупно је донесено 288 рјешења, 664 увјерења, 169 закључака, 159 записника, 260 дописа и извршен је попис 142 акта предмета, као и 1333 пријем странке.

ОСТАЛА ПРАВА

Остала права прописана Законом, а у надлежности других органа и институција (посебан стаж у двоструком трајању, пореске и царинске олакшице, предност у запошљавању, предност при упису у образовне установе, додјељивању стипендије за школовање и смјештај у студентске домове, предност у коришћењу услуга републичких органа, установа и осталих правних субјеката приликом рјешавања својих права и интереса) остварују се у складу са конкретним захтјевима и прописима.

Војне евиденције

Послови за евиденцију лица која су регулисала војну обавезу и МТС води се, ажурира и издаје увјерења о чињеницама садржаним у војним евиденцијама.

	ВРСТА ПОСЛОВА СА ВОЈНИМ ЕВИДЕНЦИЈАМА	БРОЈ ИЗДАТИХ УВЈЕРЕЊА, ОБРАЂЕНИХ ПРЕДМЕТА И ИЗВРШЕНИХ ПОСЛОВА		
		10/2017	10/2018.	9/2019.
1.	Издавање увјерења о ангажовању у оружаном снагама, радној обавези, цивилној заштити, курирској служби и сл.	56	55	47

2.	Издавање увјерења о редовном служењу војног рока	27	26	25
3.	Издавање увјерења о статусу лица која имају двојно држављанство у сврху регулисања војне обавезе у другим државама	1	0	0
4.	Издавање увјерења о неучествовању у рату	5	3	1
5.	Пријем, обрада и упућивање Министарству рада и борачко-инвалидске заштите захтјева везаних за доказивање спорног учешћа у рату	34	41	72
6.	Пријава, евидентирање и обрада предмета лица која су регулисала војну обавезу по основу промјене мјеста пребивалишта	2	4	3
7.	Одјаве и испис лица која су регулисала војну обавезу по основу промј. мјеста пребивалишта	2	8	3

Рјешења донесена од стране Министарства уредно су проведена и ажурирана у евиденцију коју води ова служба.

ОСТВАРИВАЊЕ ДОДАТНИХ ПРАВА

Општина Прњавор се опредјелила да ова питања регулише доношењем Програма за рјешавање питања у области борачко-инвалидске заштите, који се доставља на усвајање Скупштини општине Прњавор.

Остваривање додатних права доношењем Програма текло је у периоду од 1999. до 2008. године. У периоду од 2009. до 2012. године ова права остваривана су на основу Одлуке о расподјели средстава, коју је доносио Начелник општине, с тим да је у 2009. и 2010. години реализација вршена путем Одјељења за борачко-инвалидску и цивилну заштиту, а 2011. и 2012. године путем Борачке организације општине Прњавор, као и осталих удружења из области борачке популације. У 2013., 2014., 2015., 2016., 2017. 2018. и 2019. години реализација средстава за остваривање додатних права вршена је путем надлежног Одјељења.

Додатна права регулисана су доношењем Програма за рјешавање питања из области борачко-инвалидске и цивилне заштите, као и Правилником о условима и поступку одобравања и исплате једнократних новчаних помоћи борцима, ратним војним инвалидима и породицама погинулих бораца.

Комисија за једнократне новчане помоћи размотрила је 155 захтјева до 30.09.2019. године, (од тога 84 захтјева је позитивно ријешено, а 60 захтјева није задовољило Правилником утврђене критерије, док је 11 корисника остављено за сљедећу комисију), те је укупно исплаћено 26.000,00 КМ од чега:

- у случају смрти чланова породице погинулих и несталих бораца, смрти ратних војних инвалида од 1. до 4. категорије – инвалидности 100% до 80%, смрти демобилисаних бораца Војске Републике Српске 1. и 2. категорије и у случају смрти корисника породичне и личне инвалиднине укупно је одобрено 17.000,00 КМ.
- Сахрана ексхумираног борца 2.000,00 КМ.

- у сврху лијечења и куповине лијекова и у изузетно тешким случајевима, када се ради о здравственом стању које захтијева дуже болничко лијечење, у случају тежих обољења (малигна обољења, срчана обољења, оперативни захвати, болничко лијечење, лијечење у иностранству, код примјене хемо и радио терапија, и сл.) –укупно одобрено 5.950,00 КМ.
- помоћ за ублажавање тешког материјалног положаја укупно је одобрено 1.050,00 КМ.
- помоћ дјечи ратних војних инвалида 1. и 2. категорије инвалидитета приликом одласка на екскурзију у завршној години школовања, матурске вечери те за набавку уџбеника укупно је одобрено 6.243,5 КМ.

Преглед исплата ЈНП у Одјељење за борачко-инвалидску и цивилну заштиту

Година	Број корисника	Исплаћен износ
2013	178	47.930,00
2014	109	26.400,00
2015	101	28.021,00
2016	200	48.300,00
2017	217	53.240,00
2018	159	40.200,00
IX 2019	84	26.000,00
Укупно	1048	270.091,00

Поред наведеног дио права регулисан је и другим актима које је донијела Скупштина општине Прњавор, као нпр. **Одлука о стипендирању ученика и студената** којом је утврђено право стипендирања ученика и студената из реда грађана борачке популације (дјеца ратних војних инвалида од 1. до 6. категорије и дјеца погинулих бораца ВРС – увећана стипендија). За 10 мјесеци исплаћено је 48.000,00 КМ (по 150,00 КМ) за 32 студента, и за 45 ученика (по 70,00 КМ) исплаћено је 31.500,00 КМ.

У складу са Програмом за рјешавање питања из области борачко-инвалидске заштите у општини Прњавор за 2019. годину, дефинисан је и начин остваривања **права на набавку уџбеника и за остале организоване активности за дјецу бораца и ратних војних инвалида Војске Републике Српске** („Службени гласник општине Прњавор“, број 2/19) у 2019. години, у основним и средњим школама, реализована су средства у износу од 6.243,5 КМ. Кориснике је изабрала Борачка организација општине Прњавор и Удружење ратних војних инвалида општине Прњавор, из реда најугроженијих, а у складу са властитим критеријима.

Основни циљ увођења додатних права је олакшавање тешког материјалног и социјалног стања грађана из реда борачке популације, пружање помоћи код лијечења, школовања дјеце, као и помоћи при сахранама.

Исто тако, у складу са усвојеним Програмима и Плановима редовно се врши **обиљежавање значајних датума и одржавање парастоса погинулим борцима Војске Републике Српске у мјесним заједницама**. У првих 9. мјесеци 2019. године програмом су обухваћене 34. мјесне заједнице са 2.730 присутних грађана по подацима Борачке организације општине.

Реализација пројекта **"Програм опоравка од поплава"-стамбено збрињавање УНДП-а**, изграђена три стамбена објекта куће за угрожене од посљедица поплава –

клизишта из 2014. године. У току су радови на прикључењу на струје, воде и канализацију. Реализација пројекта из општине 30.000,00 КМ

Одржавања спомен-обилежја у мјесним заједницама

Ове године извршена је реконструкција и санација споменика погинулим борцима ВРС и НОР-а у мјесним заједницама: Горња Мравица, Вршани, Отпочиваљка-Мрачај, Чорле, Поточани и Кокори у износу од 10.800,00 КМ

Изградњом споменика у мјесној заједници Отпочиваљка-Мрачај је завршен пројекат изградње споменика погинулим борцима одбрамбено-отаџбинског рата РС.

На подручју општине до сада је изграђено 38 споменика и спомен-обилежја посљедњег рата. У одјељењу води се евиденција о 165 изграђених споменика погинулим борцима одбрамбено-отаџбинског рата 38 и 119 споменика борцима НОР-а те је сачињена Листа споменика и спомен обилежја од великог значаја за јединицу локалне самоуправе.

Изградња централног споменика погинулим припадницима ВРС са подручја општине, је у фази процедуре израде идејног рјешења у складу са закључком Комисије за споменике и спомен обилежја ослободилачких ратова.

Изградња спомен собе посвећене одбрамбено-отаџбинском рату РС 1991-1995. године је завршеној фази са покривањем зграде. Остаје унутрашња санација спомен собе, те фасада зграде.

ЗАКЉУЧАК

Финансирање многих права, прописаних Законом о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске, врши се из буџета Републике Српске, а путем Министарства рада и борачко-инвалидске заштите, у складу са утврђеним статусима и правима.

Извршење новчаних исплата корисницима права **9.777 са подручја општине** из буџета РС. За девет мјесеци исплаћено је за: војне инвалиднине 3.236.145,10; за ЦЖР-а 44.380,11 КМ; мјесечни борачки додатак 488.268,00 КМ и мјесечно новчано примање 20.287,05 КМ - укупно исплаћено за девет мјесеци 3.789.080,20 КМ.

Финансирање додатних права, регулисаних Програмом за рјешавање питања из области борачко-инвалидске заштите, као и Правилником о условима и поступку одобравања и исплате једнократних новчаних помоћи борцима, ратним војним инвалидима и породицама погинулих бораца, врши се из буџета општине.

Остваривање права тече континуирано и у складу са важећим прописима. Одјељење за борачко-инвалидску и цивилну заштиту, као надлежни првостепени орган, води прописане евиденције свих корисника и редовно их ажурира и уноси промјене у Информациони систем министарства.

Специфичност у раду овог Одјељења је да се одступа од редовног начина канцеларијског пословања, јер су сви предмети активни и подложни промјенама – ревизији, тако да се исти умјесто у архиви налазе у Одјељењу.

У наредном периоду, посебне напоре и пажњу, како на републичком тако и на локалном нивоу, потребно је усмјерити ка побољшању остваривања права на запошљавање ових категорија становништва.

Одјељење за борачко-инвалидску и цивилну заштиту корисника ће и даље наставити континуирано да ради на унапређењу рада приликом вођења управног поступка, утврђивања статуса и признавања права, обезбјеђујући већи ниво социјалне и здравствене заштите, спроводећи нови Програм потпуног стамбеног збрињавања,

програм рјешавања питања у области БИЗ у општини у сарадњи са Министарством рада и борачко-инвалидске заштите, а у складу са Законом и другим прописима којима се уређује област борачко-инвалидске заштите.